

Decydujemy razem

Modele partycypacji Jak mierzyć partycypację na poziomie lokalnym

dr Anna Olech

dr Tomasz Kaźmierczak

Warszawa

31 maja 2011 r.

INSTYTUT SPRAW PUBLICZNYCH

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Decydujemy
Razem

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Partycypacja publiczna

Partycypacja – czyli co?

- Partycypacja indywidualna:
codzienne wybory i działania wyrażające nasze preferencje
- Partycypacja społeczna:
udział w społeczeństwie obywatelskim - działaniach zbiorowych podejmowanych w społeczności/ach, do których przynależymy/ w których żyjemy na co dzień
- Partycypacja publiczna:
udział w społeczeństwie politycznym - zaangażowanie w działania struktur i instytucji demokratycznego państwa:
 - instytucji władzy publicznej oraz
 - zarządzanych przez nie/ podległych im organizacji sektora publicznego

Partycypacja publiczna, czyli nie tylko konsultacje

- aktywność publiczna
- angażowanie obywateli
- partycypacja wyborcza
- partycypacje obligatoryjna

Partycypacja publiczna, czyli nie tylko udział w rządzeniu

- aktywność publiczna i angażowanie obywateli w procesie uchwałodawczym/ podejmowania decyzji
- aktywność publiczna i angażowanie obywateli jako użytkowników w funkcjonowaniu służb publicznych (świadczeniu usług przez sektor publiczny)

Partycypacja jako relacja...

...pomiędzy dwoma kategoriami obywateli:

- obywatelami , którzy otrzymali mandat wykonywania funkcji publicznych,
- obywatelami, którzy im ten mandat powierzyli.

Partycypacja = relacja współpracy w regulowaniu kwestii publicznych.

Modele partycypacji = wzory relacji.

Modele partycypacji

Dwa poziomy partycypacji:

1. poziom makro – poziom władz lokalnych, kreowania polityk publicznych, podejmowania decyzji dotyczących dobra wspólnego
2. poziom mezzo – poziom funkcjonowania instytucji publicznych, wdrażania polityk publicznych, wykonywania decyzji dotyczących dobra wspólnego

POZIOM MAKRO

I. ASYMETRYCZNY MODEL PARTYCYPACJI

asymetria relacji: władza lokalna – lokalna społeczność;
pierwszeństwo stanowiska władz publicznych

II. MODEL OPINIODAWCZO-KONSULTACYJNY

asymetria relacji: władza lokalna - lokalna społeczność; stanowisko władz publicznych konfrontowane z opinią publiczną, może być pod jej wpływem modyfikowane

III. SYMETRYCZNY MODEL PARTYCYPACJI

relacja władza lokalna - lokalna społeczność zbalansowana;
procesualne, partnerskie wypracowywanie stanowiska; brak założeń co do pierwszeństwa jakiegokolwiek strony

IV. DELEGOWANIE

asymetria relacji: władza lokalna - lokalna społeczność;
pierwszeństwo stanowiska społeczności

I. ASYMETRYCZNY MODEL PARTYCYPACJI

asymetryczna relacja lokalna władza – społeczność lokalna,
zakładająca pierwszeństwo stanowiska władz publicznych;

dwa sposoby realizacji:

- władze publiczne działają całkowicie jednostronnie i samodzielnie, ale informują opinię o podjętych działaniach po ich podjęciu,
- władze publiczne działają całkowicie jednostronnie i samodzielnie, ale oprócz informowania opinii społecznej o podejmowanych działaniach, po ich podjęciu uzasadniają te działania, nakłaniając do ich akceptacji.

II. MODEL OPINIODAWCZO-KONSULTACYJNY

asymetria relacji: lokalna władza – społeczność lokalna,
jednakże stanowisko władz publicznych konfrontowane jest już z opinią publiczną i może być pod jej wpływem zmodyfikowane;

dwa sposoby realizacji:

- władze publiczne przed podjęciem działań informują o swych planach i przyjmują do wiadomości pojawiające się opinie, wykorzystując je w mniejszym lub większym stopniu do modyfikacji planów,
- władze publiczne przed podjęciem działań aktywnie zasięgają opinii, przeprowadzając konsultacje społeczne

III. MODEL SYMETRYCZNY

zrównoważona relacja władza lokalna – społeczeństwo obywatelskie, zakładająca procesualne, partnerskie wypracowywanie stanowiska, a co za tym idzie brak założeń co do pierwszeństwa którejkolwiek strony;

w praktyce oznacza to, iż:

- władze publiczne przed podjęciem działań współpracują z partnerami społecznymi i wraz z nimi budują kompromisowe, wspólne plany

IV. DELEGOWANIE

asymetria relacji władza lokalna – społeczeństwo obywatelskie, jednak kierunek tej asymetrii jest odwrotny niż w dwóch pierwszych modelach;

delegowanie zakłada nie tylko pierwszeństwo stanowiska społeczności, ale także oddanie jej sprawstwa i rezygnację władz publicznych z "bycia stroną", co w praktyce oznacza, że:

- władze publiczne przekazują podejmowanie decyzji oraz działań grupom społecznym i akceptują te decyzje oraz działania, kontrolując ewentualnie ich proceduralną poprawność oraz zgodność z obowiązującym porządkiem prawnym

POZIOM MEZZO

I. ASYMETRYCZNY MODEL PARTYCYPACJI

asymetria relacji: zarządzający instytucjami – interesariusze (korzystający z usług);
pierwszeństwo stanowiska zarządzających

II. MODEL OPINIODAWCZO-KONSULTACYJNY

asymetria relacji: zarządzający instytucjami – interesariusze (korzystający z usług);
stanowisko zarządzających konfrontowane z opinią interesariuszy, może być pod jej wpływem modyfikowane

III. SYMETRYCZNY MODEL PARTYCYPACJI

relacja zarządzający instytucjami – interesariusze (korzystający z usług)
zbalansowana; procesualne, partnerskie wypracowywanie stanowiska;
brak założeń co do pierwszeństwa jakiegokolwiek strony

IV. DELEGOWANIE

asymetria relacji: zarządzający instytucjami – interesariusze (korzystający z usług);
pierwszeństwo stanowiska interesariuszy